

MØTEPROTOKOLL

Bispemøtet

Dato: 11. – februar 2019
Sted: Voksenåsen Kultur- og konferansehotell, Oslo
Arkivsak: 18/00391

Tilstede:

Helga Haugland Byfuglien, <i>preses</i>	Nidaros
Solveig Fiske	Hamar
Ingeborg Midttømme	Møre
Halvor Nordhaug, <i>visepreses</i>	Bjergvin
Atle Sommerfeldt	Borg
Stein Reinertsen	Agder og Telemark
Olav Øygard	Nord-Hålogaland
Ann-Helen F. Jusnes	Sør-Hålogaland
Herborg Finnset	Nidaros
Kari Veiteberg	Oslo
Jan Otto Myrseth	Tunsberg
Anne Lise Ådnøy, konst. biskop	Stavanger

Andre:

Christofer Solbakken	generalsekretær
Helge Nylenna	rådgiver
Marita Solberg Bjerke	rådgiver

SAKSLISTE

Side

Innkalling, saksliste og program

[1/19](#) Innkallingsbrev Bispemøtet 11.-15. februar 2019 3

Saker til behandling

2/19	Orienteringssaker	3
3/19	Kontaktmøter	3
4/19	Tilsyn, ledelse og arbeidsgiversaker	4
5/19	EVU-saker	6
6/19	Kirkeordningsspørsmål	7
7/19	Liturgisaker	7
8/19	Olavstipend 2020	8
9/19	Fullmakt til prestedtjeneste	9
10/19	Vilkår for ordinasjon	9
11/19	Taushetsplikt, avvergeplikt, meldeplikt	10
12/19	Bispemøtet som læreorgan	10
13/19	Teologistudiet og prestedtjenesten	11
14/19	Delegasjon fra biskop til prost og stiftsdirektør	11
15/19	Skolering av leke gudstjenesteledere	12
16/19	Saker til Kirkemøtet 2019	12
17/19	Valg til arbeidsutvalget	13
18/19	Oppnevninger	13

5.03.2019

Christofer Solbakken
generalsekretær

1/19 Innkallingsbrev Bispemøtet 11.-15. februar 2019

Innkallingen ble sendt ut 29. januar 2019.

Vedtak

Innkalling ble godkjent uten merknader.

Saker til behandling

2/19 Orienteringssaker

1. Olavstipendet 2018 – rapport fra sokneprest Nils Terje Andersen
2. Prost/prest i PhD-program
3. Kirkerådets møte 24.-25. januar 2019
4. Nasjonalt pilegrimsutvalg
5. Utvalg for kvalifikasjonskrav
6. Bispemøte 14.-15. mai 2019, Fredrikstad
7. Fremtidig endring av pensjonsalder
8. Fra arbeidet i Styringsgruppen for VTP
9. Fra ulike tjenestereiser
10. Fra arbeidet i Mellomkirkelig råd
11. Fra kontaktmøtene

Vedtak

Sakene ble tatt til orientering.

3/19 Kontaktmøter

1. Olavstipendet 2018

Olavstipendet ble for 2018 tildelt Nils Terje Anderssen, sokneprest i Vågsbygd menighet. Hans prosjekt hadde tittelen «Morgenandakten på NRK. Den Jesus som forkynnes og

høres?»), og han ønsket å undersøke hvilke bilder av Jesus som blir formidlet i radioens morgenandakter.

I forbindelse med overleveringen av prosjektrapporten blir det arrangert et miniseminar ved Bispemøtets åpning. Nils-Terje Anderssen presenterte sitt prosjekt og sine resultater. I tillegg redegjorde Hanne Næss Tremoen og Ove Gundersen fra NRK delta for hvordan de jobber med morgenandakten, og NRKs mål med denne programposten. Knut Lundby, professor emeritus i medievitenskap ved Universitetet i Oslo, og Linn Sæbø Rystad, stipendiat i praktisk-teologi ved MF vitenskapelige høyskole, gav responser.

2. Kirkerådet

Kirkerådets direktør orienterte om aktuelle saker fra Kirkerådets arbeid.

- Satsing på dåp
- Stiftsdirektørens rolle og plassering
- Status på utredning av forholdet mellom Kirkemøtet, Kirkerådet og Bispemøtet
- Prosess vedrørende utredning av organisering av arbeidsgiveransvaret

3. Bibelselskapet

Det norske bibelselskap hadde besøk fra Etiopia i forbindelse med den årlige bibeldagen, med generalsekretær **Yilma Getahun** og pastor **Tesfaye Abebe** som gjester.

Vedtak

Samtalen ble tatt til orientering.

4/19 Tilsyn, ledelse og arbeidsgiversaker

1. Kirkens håndtering av debatten om abortloven
2. Forståelsen av Nådens Fellesskap
3. Sak fra Katolsk-luthersk samtalegruppe om «økumenisk ektevigsel»
4. «Prest under utdanning» - forslag fra Presteforeningen
5. Personalsak
6. Godkjenning av ordinasjon fra andre kirkesamfunn
7. Biskopens håndtering av personalsaker/-konfliktsaker lokalt
8. Om bruk av prestedrakt for prester fra de nordiske kirkene som har stilling i Den norske kirke.
9. Om prestevikarer fra Den evangelisk-lutherske frikirke og som er ordinert til prestetjeneste der og derfra har alba og stola, kan bruke dette som prestevikar i Den norske kirke? Hvis disse kvalifiserer seg til prestetjeneste hos oss, må de da ordineres om igjen?
10. Samisk stola som fraviker de liturgiske farger.

Vedtak

Sakene ble drøftet. Det ble konkludert i følgende saker:

- Bispemøtet meddeler samtalegruppen for Nådens fellesskap Bispemøtets synspunkter på forståelsen av avtaleteksten og dens praktisering med sikte på medlemskapskravet ved fast tilsetting.
- Bispemøtet meddeler Katolsk-luthersk samtalegruppe (KATLUSA) Bispemøtets synspunkter på henvendelsen fra biskop Bernt Eidsvig.

- Når det gjelder bruk av liturgiske klær, er det Bispemøtets forventning at praksis skjer i samsvar med de regler som er gitt av Kirkemøtet om saken.
- Bispemøtet la frem en uttalelse om abort, «*Samtalen om abort – et bidrag fra Bispemøtet*»:

Samtalen om abort – et bidrag fra Bispemøtet

Kirken har lenge engasjert seg i abort som etisk, menneskelig og politisk utfordring. Da loven om selvbestemt abort ble behandlet og vedtatt på 1970-tallet, var kirken en tydelig motstander av de endringer som ble innført. Prester og andre var sterke og klare i sin kritikk av loven i den hensikt å verne det ufødte liv. I dag innser vi at kirkens argumentasjon ikke la til rette for en god dialog. Det er på tide å skape et nytt samtaleklima. Det ønsker vi å medvirke til.

Vi erkjenner at kirken i liten grad har tatt inn over seg den situasjonen som mange gravide kvinner har stått i, og har heller ikke klart å gi troverdig uttrykk for forståelse for kvinners erfaring og de utfordringer kvinner har opplevd. Tvert om har kirken som institusjon gjennom historien vist manglende engasjement for kvinners frigjøring og rettigheter. Det beklager vi. Som kirke må vi forandre vår måte å snakke om abort på og hvordan vi ivaretar mennesker som er berørt.

Det er på det rene at kirkens holdning har påført alenemødre en krevende belastning. Tidligere kunne barn født utenfor ekteskap bli nektet dåp, og ugifte foreldre fikk ikke stå sammen ved døpefonten.

Et samfunn med legal adgang til abort er et bedre samfunn enn et samfunn uten slik adgang. Det forhindrer illegale aborter, og fremmer helse, sikkerhet og trygghet for kvinner. Det blir ikke minst tydelig i et globalt perspektiv. Internasjonalt ser vi at kirker fortsatt er med på å legge sten til byrden for mange gravide kvinner i utsatte posisjoner.

I Norge har vi demokratiske prosesser for å fastsette lover, og norsk lov gir adgang til selvbestemt abort innenfor de første 12 uker av svangerskapet. Vårt fokus er ikke å reise spørsmål om lovens berettigelse, men et lovverk i seg selv løser ikke ethvert etisk dilemma.

Fosteret er fra unnfangelsen et liv med verdi og krav på vern. Medisinsk teknologi gir oss nå større kunnskap, samt flere muligheter til å gripe inn og korrigere fosterets utvikling underveis. Mye av dette er et gode, men her reises også en rekke spørsmål som må avveies og avklares. Dette kan sette foreldre i en krevende situasjon.

Det er positivt at det utføres færre aborter i Norge, og særlig at antall tenåringsaborter er redusert. Det er trolig mange grunner til dette. De rammer og støtteordninger som samfunnet kan tilby, bidrar vesentlig og må utvikles videre slik at økonomiske, praktiske og sosiale forhold ikke blir avgjørende i valget om å avslutte et svangerskap. Dette er også en utfordring for kirkens diakoni. Kirkens oppdrag er å fremme inkluderende fellesskap.

Fostre med utviklingsavvik og barn med annerledes funksjonsevne er et særlig ansvar for foreldrene og samfunnet. Vi vil fremholde at menneskeverdet er gitt av Gud, og ikke avhengig av funksjonsevne. Alle mennesker kan leve fullverdige liv. Målet må være at ethvert barn skal få mulighet til å oppfylle sitt potensial, og at foreldre og foresatte får adekvat og tilstrekkelig hjelp og støtte. Det er helt nødvendig at vi som samfunn legger bedre til rette for disse familiene.

Vi vil oppmuntre til en bred og saklig, fordomsfri og omsorgsfull samtale om disse spørsmålene fremover, og vil også selv forsøke å bidra til den.

5/19 EVU-saker

1. PKU

Det har over tid vært en debatt knyttet til pastoralklinisk utdanning (PKU). Dette gjelder i særdeleshet kostnadene knyttet til å sende prester på kurset, men også omfanget og måten det gjennomføres på.

Bispemøtet gjorde et vedtak i 2017 om at man ønsker at det skal «utarbeides mer kostnadseffektive ordninger for gjennomføring av PKU» (BM 7/17). I behandling av øvrige EVU-saker høsten 2018 vedtok Bispemøtet i sak 36/18 at «Bispemøtet vil følge opp arbeidet med å se på kostnadene knyttet til PKU og ber om at denne saken kommer til behandling på bispemøtet i februar 2019».

I denne saken gjøres det rede for ulike sider ved PKU-tilbudet slik det fremstår i dag. Målet for behandlingen av saken er å gi Bispemøtets AU føringer inn i en direkte samtale med MF om videreutvikling av PKU. Saken kan etter et slikt møte komme tilbake til Bispemøtet for et mer konkret vedtak knyttet til PKUs prioritet i det videre EVU-arbeidet.

2. Kommende kurs

Bispemøtet gir på sine møter i februar og oktober anbefalinger til hvilke nasjonale kurs som skal anses som støtteverdige i REU-ene. Kurs som er foreslått anbefalt utlyst høsten 2019 er:

- PKU
- Prest i et livssynsåpent samfunn.

3. Teologidagene 2020

På bakgrunn av suksessen med gjennomføringen av Teologidagene 2018, planlegges en ny konferanse i 2020.

4. EVU-konferanse 12. april 2019

Bispemøtet planlegger, i samarbeid med arbeidstakerorganisasjonene for prestene, en EVU-konferanse i Oslo 12. april. Sentralt på konferansen vil være en dialog med bispedømmene knyttet til rammer for EVU-arbeidet, samhandling mellom Bispemøtet og bispedømmene, samt evaluering av Nasjonal kompetanseutviklingsplan.

Vedtak

1. Bispemøtet har drøftet PKU og gitt innspill til Bispemøtets AU i forkant av en drøfting med MF om videre utvikling av kurset. Bispemøtet ber om at saken kommer tilbake til endelig behandling i løpet av kort tid.
2. Bispemøtet anbefaler at følgende kurs lyses ut høsten 2019 med sikte på oppstart våren 2020:
 - PKU
3. Bispemøtet imøteser et videreutdanningstilbud «prest i et livssynsåpent samfunn» for institusjonsprester, og vil gå i videre dialog med kurstilbydere før kurset kan anbefales og prioriteres.
4. Bispemøtet tar arbeidet med Teologidagene 2020 til orientering.
5. Bispemøtet tar arbeidet med planleggingen av EVU-konferanse 12. april til orientering.

6/19 Kirkeordningsspørsmål

Kirkeordning for Den norske kirke

Kirkerådet sendte høsten 2018 ut en høring med forslag til ny kirkeordning. Saken ble behandlet på Kirkerådets møte i januar 2019 (KR 9/19). Kirkeordningen som ble presentert i høringen var i all hovedsak en videreføring av bestemmelser i gjeldende kirkelov. Saken fremmes for behandling i Kirkemøtet 2019.

Bispemøtet må ta stilling til Kirkerådets vedtak om å stryke §§ 2 – 7 i grunnlagskapittelet. I dette ligger også en vurdering av om det er behov for at dette eventuelt skal vedtas på et senere tidspunkt eller innarbeides på andre steder i kirkeordningen.

Bispemøtet bes også ta stilling til formuleringene knyttet til § 38 om Bispemøtet. Denne paragrafen er utvidet fra nåværende lov som følge av at Reglement for Bispemøtet søkes inkludert i selve loven. Det har også vært debatt knyttet til en formålsformulering som forsøker å si noe mer kvalitativt om hva Bispemøtet er, og dette har blitt endret fra høringsdokumentet til det som nå er vedtatt innstilt fra Kirkerådet til Kirkemøtet.

Vedtak

Bispemøtet har drøftet Kirkerådets forslag til ny kirkeordning for Den norske kirke, slik det forelå etter Kirkerådets møte 24.-25. januar 2019.

Bispemøtet vil uttale at det viktigste og mest avgjørende i kapittel 1 er å finne i § 1, og at denne bestemmelsen alene er tilstrekkelig som Den norske kirkes grunnlag. Ved siden av å liste opp de konfesjonelle grunnlagsdokumenter som vår kirke bygger på, gir disse dokumentene selv materiale til en kirkelig selvforståelse hvor evangelium, embete og tjeneste i verden er omtalt.

Bispemøtet har ikke merknader til de øvrige paragrafene, og imøteser at saken fremmes for Kirkemøtet.

7/19 Liturgisaker

Bispemøtet behandlet forslag til justert ordning for hovedgudstjenesten på sitt møte i oktober 2018, BM 37/18. I vedtaket heter det blant annet at:

- Bispemøtet mener at samlingsbønnen skal være obligatorisk i hovedgudstjenesten og ber om at det også utformes samlingsbønner med tydeligere kirkeårspreg. Samlingsbønnen er en god inngang til gudstjenesten og legger til rette for involvering av medliturg.
- Bispemøtet mener at syndsbejelse alternativ D bør utgå. Den er teologisk og språklig uklar og svak.

Saken ble behandlet på Kirkerådets møte i januar (KR 6/19) og samlingsbønnene og

syndsbekjennelsen foreligger nå for Bispemøtet for en læremessig uttalelse. Den videre fremdriften i saken er at Kirkerådet gjør en helhetlig innstilling på saken til Kirkemøtet og at det endelige vedtaket skjer der.

Vedtak

Bispemøtet er glad for at ønsket om å utarbeide kirkeårsvariable innskudd til samlingsbønnene er tatt til følge.

Bispemøtet har vurdert de foreslåtte kirkeårsvariable innskuddene til samlingsbønnene og det nye forslaget til syndsbekjennelse alternativ D.

Bispemøtet har følgende merknader til det fremlagte materialet:

- verbformen i adventstiden og nyttårsdag bør må være presens fremfor fortidsformer.
- Til adventstiden bør det stå «Vi venter på Jesus Kristus. Han kommer for å bryte mørkets makt» (gjenspeiler dåpsliturgien).
- På nyttårsdag bør det stå «Du gir frelse og fred i Jesu navn og går med oss inn i det nye året.»
- Til påsketiden bør det i stedet for «...sprengte dødens makt...» heller stå «...seiret over dødens makt...»
- I syndsbekjennelsen bør det stå «kjærlighet» i stedet for «omsorg» i setningen «sett oss fri ti å tjene deg, verne om skaperverket, og møte vår neste med kjærlighet.»
- Benevnelser på kirkeårsdagene må gjennomgås. Det gjelder bl.a. «samefolkets dag» og 17. mai.
- Til Samefolkets dag og 17. mai bør forbønnen endres til «Du har kalt alle jordens folk til å være ett og til å leve i fred og rettferd.»
- Nynorskvarianten bør i større grad bruke genitivs-s i setningskonstruksjonen fremfor reflektivt pronomen.

Etter det som foreligger, og med de endringer som er nevnt, har Bispemøtet ikke læremessige innvendinger til saken.

8/19 Olavstipend 2020

Bispemøtet har siden 2014 hatt ansvaret for forvaltningen og tildelingen av Olavstipendet. Årshjulet for Olavstipendet sier at Bispemøtet på februarmøtet skal vedta antall stipender som skal lyses ut, og om visse temaområder skal prioriteres.

Vedtak

Bispemøtet utlyser ett Olavstipend for 2020. Utlysningen gjøres åpen for alle søknader innen praktisk-kirkelig eller teologiske temaområder, men søknader som tematiserer kirken i lokalsamfunnet vil bli prioritert.

9/19 Fullmakt til prestedtjeneste

Den særskilte tjenesten med Ord og sakrament er i Den norske kirke gitt prester som blir kalt og utrustet gjennom ordinasjonen. På bakgrunn av mangel på ordinerte prester til å sørge for denne tjenesten i alle kirkens menigheter, tok Bispemøtet i 1972 initiativ til å etablere en ordning hvor biskopen fikk utvidet adgang til å gi egnede lekfolk fullmakt til å utføre prestedtjeneste. Ordningene har ved flere anledninger senere blitt gjennomgått og presisert, og det har blitt utformet praktiske retningslinjer. Siste gang var ved oppnevningen av det såkalte Osbergutvalget i 2002, som ga sin innstilling i 2004. Dette er en stadig aktuell problemstilling i vår kirke, og det er igjen behov for en gjennomgang.

Vedtak

For den videre praktiseringen av fullmaktsordningen ønsker Bispemøtet å presisere følgende:

1. Fullmakt til prestedtjeneste til ikke-ordinerte blir gitt for å sikre menigheten en ordnet tjeneste med ord og sakrament. Det må være et påtrengende behov som følge av at en prestestilling står helt eller delvis ubetjent.
2. Tjenesten må være tidsbegrenset, knyttet til en enkelttjeneste eller for en bestemt periode.
3. Den som blir gitt fullmakt til prestedtjeneste, må gjennomgå nødvendig opplæring, som i det minste inneholder kursing i gudstjenesteledelse og sakramentsforvaltning.
4. Den enkelte biskop står fritt til å bruke sin myndighet, lokalkunnskap og sitt skjønn til å vurdere den aktuelle kandidaten i den enkelte situasjon.

10/19 Vilkår for ordinasjon

Vilkår for ordinasjon til prestedtjeneste i Den norske kirke er nedfelt i § 8 i Tjenesteordning for biskoper. Bispemøtet fastsetter regler som utfyller tjenesteordningens bestemmelser i særlige tilfeller hvor ordinanden ikke er tilsatt i ordnet kirkelig stilling. Gjeldende retningslinjer for ordinasjon ble fastsatt av Bispemøtet i 2007 (BM 15/07).

Biskopens beslutning om ordinasjon er suveren og et uttrykk for kirkelig tilsyn. Til hjelp for kandidatens forberedelse, og for å fremme likebehandling og forutsigbarhet av kandidater som søker ordinasjon, utarbeides det en mal for gjennomføring av ordinasjonssamtalen. Malen er ikke uttømmende, men skal gi et tydelig bilde av ordinasjonssamtalens omfang og innhold.

Vedtak

Bispemøtet har drøftet biskopens praksis ifm beslutning om ordinasjon, og vil utarbeide veiledende retningslinjer for forberedelse og vurdering knyttet til beslutning om ordinasjon, inkludert gjennomføring av ordinasjonssamtalen. På grunnlag av det som fremkom i møtet, tas saken tas opp til behandling på neste bispemøte.

11/19 Taushetsplikt, avvergeplikt, meldeplikt

Selvstendigjøringen av Den norske kirke fra staten i 2017 påvirker hvordan kirkelige ansatte er omfattet av taushetsplikt og meldeplikt. Ettersom Dnk ikke lenger regnes som et forvaltningsorgan er kirkelige ansatte ikke lenger omfattet av meldeplikten etter barnevernlovens § 6-4.

Vi vil tematisere forholdet mellom taushetsplikt, avvergeplikt og meldeplikt. Formålet er å bedre utruste biskopene til å vurdere om det er behov for å søke å inkludere prester og andre kirkelige ansatte i meldeplikten. Professor Morten Holmboe og førsteamanuensis Kjartan Leer-Salvesen innleder til samtale, og representanter fra Kirkerådet, KA samt arbeidstakerorganisasjonene er invitert til å delta.

Saken om taushetsplikt og avvergeplikt berører også tematikken om hvor godt kjent kirkelige ansatte er med dagens regelverk og om hvordan kompetansen kan heves.

Vedtak

Bispemøtet avholdt seminar om taushetsplikt, avvergeplikt og meldeplikt. Bispemøtet ber om å få saken tilbake med sikte på å konkludere på neste møte.

12/19 Bispemøtet som læreorgan

Kirkemøtet behandlet i 2016 sak om læreorgan for Den norske kirke, jf sak KR 9/16. Den norske kirkes lærenemnd ble med dette avvirket. I stedet er det fastsatt at Bispemøtet skal opptre som læreorgan ved læreklage mot en enkeltperson. Kirkemøtet fastsatte et eget reglement for Bispemøtets behandling av læreklager.

Bispemøtet har drøftet reglementet med sikte på å etablere en samstemmig forståelse av de bestemmelser som er gitt, jf sak BM 22/18. Det ble besluttet å utarbeide en enkel liste med momenter til prosedyre for behandling av saker etter dette reglementet.

Et forslag til momentliste ble behandlet i Bispemøtet i oktober 2018, jf sak BM 35/18 pkt 2., og Bispemøtets arbeidsutvalg behandlet et forslag til prosedyre for behandling av læreklager i november 2018, jf sak BMAU 40/18.

Vedtak

Bispemøtet har drøftet forslagene til momentliste og prosedyre ved behandling av læreklager på grunnlag av Kirkemøtets forskrift. Bispemøtet fastsetter det følgende:

1. Bispemøtet legger til grunn at læreklage kan reises mot en persons læreoppfatning slik den kommer offentlig til uttrykk.
2. Samtale med biskopen, j f reglementets § 5, skal skje med biskopen i det bispedømmet hvor personen gjør tjeneste.

3. Avgjørelse om å behandle eller avvise en læreklage avgjøres av Bispemøtet i plenum.
4. Dersom læreklagen gjelder Bispemøtets preses, vil preses fratret møtet og visepreses overta funksjonene til preses.
5. Reglementet forstås slik at den innklagede, samt evt dennes bisitter, kan tiltre møtet for å redegjøre for eget syn, men deretter fratret møtet i den videre behandlingen etter reglementet.
6. Oppnevning av eksternt sakkyndige, jf reglementets § 2, skjer av Bispemøtet i plenum etter at det er fattet vedtak om å anta en sak for behandling etter reglementet.

13/19 Teologistudiet og prestatjenesten

Med ujevne mellomrom har Bispemøtet hatt møter med representanter fra de teologiske lærestedene for å samtale om forholdet mellom kirken og academia. Bispemøtet hadde i oktober 2018 kompetansekrav til prestatjeneste oppe som sak (BM 38/18), og i vedtaket heter det at «Bispemøtet ser behovet for mer formalisert samråd med de teologiske lærestedene om innholdet i cand.theol.-studiet. Bispemøtet vil invitere de teologiske lærestedene til en konsultasjon om saken på Bispemøtet i februar 2019». Tema nå er ikke kvalifikasjonskrav til prestatjeneste, men innholdet i det teologiske profesjonsstudium relatert til kirkens forventninger og behov inn mot presters faglige kompetanse, samt hvilke rom for dialog som finnes mellom kirke og academia med sikte på å føre en løpende samtale om dette.

Vedtak

Bispemøtet samtalte med representanter fra VID, MF, TF/UiO, NLA om programoppbyggingen av det teologiske profesjonsstudium. Det ble også samtalt om kirkens behov for rekruttering, samt hvordan sikre den faglige kompetansen i presteskapet. Bispemøtet vil invitere til regelmessige kontaktmøter.

14/19 Delegasjon fra biskop til prost og stiftsdirektør

Biskopen kan etter Tjenesteordning for biskoper (TOB) delegere myndighet til prost (§ 14) og stiftsdirektør (§ 2). Etter endringer i TOB i 2007 ble praksis for delegasjon drøftet i Bispemøtet og det ble utarbeidet retningslinjer for hvordan dette bør skje i 2008. Det er nå over ti år siden dette ble behandlet i Bispemøtet sist og i løpet av denne perioden er store deler av bispekollegiet utskiftet. I tillegg er kirkelig organisering vesentlig endret gjennom forvaltningsreformen og etableringen av Den norske kirke som eget rettssubjekt. Denne saken handler om å gjennomgå retningslinjene som foreligger og drøfte om det bør gjøres eventuelle endringer i nåværende praksis.

Vedtak

Bispemøtet har drøftet delegasjon fra biskop til prost og stiftsdirektør. Bispemøtet vil utvikle en felles mal for delegasjonsreglement fra biskop til hhv prost og stiftsdirektør, og vil ta dette opp til behandling på et senere bispemøte.

15/19 Skolering av leke gudstjenesteledere

Noen ganger og noen steder vil det være behov for at ikke-ordinerte får fullmakt av biskopen til å være leke gudstjenesteledere for kortere og lengre perioder, for at menighetens gudstjenesteliv skal kunne opprettholdes. For at dette skal gjøres på en god måte, er det viktig at de først får opplæring. Det er lokale ordninger for dette flere steder, men kan være nyttig om det utarbeides en felles mal for slike kurs.

Vedtak

Bispemøtet drøftet rekruttering og bruk av leke gudstjenesteledere og opplæring av slike, og vil utarbeide veiledningsmateriale til bruk for slik opplæring. Saken tas opp til behandling på et senere møte.

16/19 Saker til Kirkemøtet 2019

Kirkemøtet 2019 avholdes i perioden onsdag 27. mars – mandag 1. april 2019 på Scandic Hotell Nidelven i Trondheim. Til behandling foreligger følgende saker.

- KM 01/19 Godkjenning av innkalling og sakliste
- KM 02/19 Rapport fra Den norske kirkes kontrollutvalg
- KM 03/19 Valg
- KM 04/19 Orienteringssaker
- KM 05/19 Justering av Ordning for hovedgudstjenesten
- KM 06/19 Kirkeordning for Den norske kirke
- KM 07/19 Regler for valg av Kirkeråd
- KM 08/19 Kirkemøtets budsjettreglement
- KM 09/19 Fordelingsnøkler i rettssubjektet
- KM 10/19 Mindre endringer i regelverk vedtatt av Kirkemøtet
- KM 11/19 Melding om kontrollutvalgets arbeid
- KM 12/19 Kirkemøtets fordeling av midler 2020, budsjett 2019
- KM 13/19 Endring i personalreglementet
- KM 14/19 Revidert strategiplan for samisk kirkeliv
- KM 15/19 Kirkemøtets forretningsorden

Biskopene har pleid å være samlet til møte to ganger i løpet av Kirkemøtet. Det foreslås derfor bispemøte torsdag og lørdag, begge dager i lunsjpausen 13:00-15:00.

Vedtak

Samtalen ble tatt til orientering. Det innkalles til bispemøte torsdag og lørdag under Kirkemøtet, begge dager kl 13:00-15:00.

17/19 Valg til arbeidsutvalget

Etter § 9 i Bispemøtets forretningsorden velges arbeidsutvalget for to år av gangen, og valget skjer på årets første møte i det år det skal foretas valg. I mars 2017 ble det sittende arbeidsutvalget valgt, jf sak BM 3/17, hvilket tilsier at nytt arbeidsutvalg skal velges på møtet i februar 2019.

Etter forretningsordenen § 9 består arbeidsutvalget av preses, visepreses og et tredje medlem. Da preses etter ny ordning ikke er på valg, skal det velges visepreses og et tredje medlem.

Det har i mange år vært praksis også å velge et varamedlem til arbeidsutvalget. En tid nå har det også vært praksis at varamedlemmet møter fast på alle møter. I praksis har dette derfor medført at arbeidsutvalget består av fire biskoper, dvs en tredjedel av kollegiet. Det må vurderes om denne praksisen skal videreføres. AU utgjør med denne praksisen en relativt stor andel av Bispemøtets plenum. Det er noe mer ressurskrevende og kompliserende å ta hensyn til en fjerde person, og det bidrar kanskje til å gjøre arbeidsutvalgets arbeid noe mer tungrodd. Samtidig vil synspunkter i AU kanskje reflektere bredden blant biskopene på en bedre måte.

Bispemøtet ba ved sitt møte i oktober 2018 biskop Halvor Nordhaug og biskop Kari Veiteberg om å forberede valg av nytt arbeidsutvalg på bispemøtet i februar 2019.

Vedtak

Bispemøtet velger biskop Atle Sommerfeldt til visepreses for perioden 2019-2021. Biskop Stein Reinertsen velges til medlem av arbeidsutvalget for samme periode. Biskop Herborg Finnset velges til varamedlem for samme periode.

18/19 Oppnevninger

Rådsperioden for nåværende styre i Norges Kristne Råd (NKR) går nå ut, og det skal foreslås kandidater til Norges Kristne Råds styre fra Den norske kirke for perioden 2019-21. Det er Kirkerådet som fremmer disse etter forslag fra Mellomkirkelig råd. Styret i NKR velges på NKRs rådsmøte 20.-21. april 2019.

Den norske kirkes representanter i styret har i innværende periode vært generalsekretæren i

Mellomkirkelig råd, Bispemøtets preses og Kirkerådets leder. Vararepresentanter har vært hhv assisterende generalsekretær i MKR, Bispemøtets visepreses og Kirkerådets nestleder.

Kirkerådet behandlet i sak 75/18 forslag til kandidater til styret i Norges kristne råd (NKR) på sitt møte 6.-7. des. NKR velger styre på sitt rådsmøte 20.-21. mars 2019.

Kirkerådet vedtok å foreslå de samme personene som medlem og varamedlem som for innværende periode. Når det gjelder representasjon fra Bispemøtet heter det i vedtaket at Bispemøtet foreslår kandidater.

Samarbeidsråd for overgrepfeltet (SRO) 2019-2023

Perioden for nåværende Samarbeidsråd for overgrepfeltet (SRO) går nå ut, og det skal oppnevnes nye kandidater for perioden 2019-2023.

Mandat for Samarbeidsråd for overgrepfeltet, perioden 2019-2023

- *Samarbeidsråd for overgrepfeltet (SRO) er et nasjonalt råd for Den norske kirke.*
- *Rådet er et pådriver- og koordineringsorgan som skal bidra til å kvalitetssikre kirkens forståelse og håndtering av overgrepstematikk.*
 - *Rådet skal være med å sikre at feltet får oppmerksomhet og fokus i kirken,*
 - *og arbeide for å fremme profesjonalitet og fagetiske hensyn.*
 - *Ut fra et helhetlig syn skal SRO ha ansvar for å evaluere, samordne og*
 - *videreutvikle kirkens innsats innen overgrepfeltet.*
 - *SRO skal arbeide systemrettet og bidra til likebehandling.*
 - *SRO skal delta aktivt i et arbeid innenfor det økumeniske nettverket*
- *SRO består av en representant fra:*
 - *Bispemøtet,*
 - *KA, Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomheter*
 - *Kirkelig Ressurssenter mot vold og seksuelle overgrep*
 - *Kirkerådet (representert ved ansatt i en lokalmenighet)*
 - *HR seksjonen i KR*
 - *et eksternt fagmiljø*
 - *bispedømmekontorenes personalsjefer*
 - *Norges kirkevergelag*
 - *representanter for to av de frivillige organisasjonene innen Den norske kirke, hvorav en kristelig barne- og ungdomsorganisasjon og en misjonsorganisasjon*
- *SRO utarbeider en handlingsplan for sin oppnevningsperiode og leverer en rapport ved endt periode.*

Kirkerådet stiller sekretær til disposisjon for SRO. De ulike partene som er representert i SRO, dekker selv utgiftene til sine medlemmer.

Vedtak

Styre i Norges Kristne Råd (NKR)

Bispemøtet vedtar å foreslå preses og visepreses som hhv medlem og varamedlem til styret i Norges kristne råd for perioden 2019-21.

Samarbeidsråd for overgrepfeltet (SRO)

Bispemøtet vedtar å oppnevne biskop Solveig Fiske som Bispemøtets representant i Samarbeidsråd for overgrepfeltet (SRO) for perioden 2019-2023, med domprostest som vararepresentant.